

ADVIES 2607

Alcohol

6 mei 2026

Voorzitter: Anna Roos

Aanwezigen: Adelina Garcia,
Jan-Aleksander Roggen, Lies
Vancayzeele, Lore Beke, Marnik
De Bont, Stef Vanderspikken,
Anna Roos, Noura Kaddaoui

De Vlaamse Jeugdraad, in vergadering op 6 mei 2026, onder voorzitterschap van Anna Roos, en met bovenvermelde aanwezigen, adviseert met zeven stemmen voor en één onthouding het volgende:

Situering	6
Ons traject	7
Advies	13
DEEL 1: Zet in op alternatieven	13
Voorzie als horecazaak, evenement, festival, jeugdwerking of studentenvereniging voldoende alcoholvrije alternatieven en zorg altijd voor gratis kraantjeswater om de keuze voor alcoholvrij evident te maken. De overheid moet de beschikbaarheid van gratis kraantjeswater garanderen.	13
Zorg ervoor dat alcoholvrije dranken altijd goedkoper zijn dan de alcoholische opties. Gebruik daarvoor een aangepast, lager btw-tarief.	14
Zet op Europees niveau in op duidelijke en uniforme regelgeving voor alcoholvrije dranken.	14
DEEL 2: Uit het oog, uit het hart	15
Pas de slogan bij alcoholreclames aan naar 'Alcohol schaadt de gezondheid'.	15
Ga voor een verbod op de verkoop van alcoholische dranken in tankstations en ziekenhuizen zonder de uitzonderingen die de wetgever vandaag voorziet.	16
Werk als bedrijf, lokaal bestuur of vereniging een strategie uit over hoe je omgaat met alcoholreclame en sponsoring.	16

DEEL 3: Preventie

17

Zet in op preventie rond alcohol en voorzie handvatten voor leerkrachten, ouders, welzijnswerkers en jeugdwerkers. 17

Ook volwassenen hebben een cruciale rol te spelen bij het alcoholgebruik van jongeren. 18

Er bestaat een correlatie tussen armoede, misbruik en uitsluiting, en alcoholmisbruik. Door die zaken aan te pakken, kunnen we alcoholmisbruik aanpakken. 19

DEEL 4: Alcohol in het verkeer

20

Uniformiseer het promillage voor alle bestuurders op 0,2 promille. 20

Bestraf ervaren bestuurders even hard als beginnende bestuurders bij een alcoholovertreding. 20

Investeer in sterk openbaar vervoer dat ook 's nachts actief is, zodat jongeren die uitgaan veilig thuiskomen. 21

DEEL 5: De olifant in de kamer

22

Ga actief aan de slag om draagvlak te creëren voor strengere wetgeving vooraleer ze in voege te laten gaan. Doe dat door met jongeren in gesprek te gaan en rekening te houden met hun bezorgdheden. 23

De Vlaamse Jeugdraad, in vergadering op 6 mei 2026, onder voorzitterschap van Anna Roos, en met bovenvermelde aanwezigen, adviseert met zeven stemmen voor en één onthouding het volgende:

1. Zet in op alternatieven

pg. 13

1.1

Voorzie als horecazaak, evenement, festival, jeugdwerking of studentenvereniging voldoende alcoholvrije alternatieven en zorg altijd voor gratis kraantjeswater om de keuze voor alcoholvrij evident te maken.

De overheid moet de beschikbaarheid van gratis kraantjeswater garanderen.

pg. 13

1.2

Zorg ervoor dat alcoholvrije dranken altijd goedkoper zijn dan de alcoholische opties. Gebruik daarvoor een aangepast, lager btw-tarief.

pg. 14

1.3

Zet op Europees niveau in op duidelijke en uniforme regelgeving voor alcoholvrije dranken.

pg. 14

2. Uit het oog, uit het hart

pg. 15

2.1

Pas de slogan bij alcoholreclames aan naar 'Alcohol schaadt de gezondheid'.

pg. 15

2.2

Ga voor een verbod op de verkoop van alcoholische dranken in tankstations en ziekenhuizen zonder de uitzonderingen die de wetgever vandaag voorziet.

pg. 16

2.3

Werk als bedrijf, lokaal bestuur of vereniging een strategie uit over hoe je omgaat met alcoholreclame en sponsoring.

pg. 16

3. Preventie

pg. 17

3.1

Zet in op preventie rond alcohol en voorzie handvatten voor leerkrachten, ouders, welzijnswerkers en jeugdwerkers.

pg. 17

3.2

Ook volwassenen hebben een cruciale rol te spelen bij het alcoholgebruik van jongeren.

pg. 18

3.3

Er bestaat een correlatie tussen armoede, misbruik en uitsluiting, en alcoholmisbruik. Door die zaken aan te pakken, kunnen we alcoholmisbruik aanpakken.

pg. 19

4. Alcohol in het verkeer

pg. 20

4.1

Uniformiseer het promillage voor alle bestuurders op 0,2 promille.

pg. 20

4.2

Bestraf ervaren bestuurders even hard als beginnende bestuurders bij een alcoholovertreding.

pg. 20

4.3

Investeer in sterk openbaar vervoer dat ook 's nachts actief is, zodat jongeren die uitgaan veilig thuiskomen.

pg. 21

5. De olifant in de kamer

pg. 22

5.1

Ga actief aan de slag om draagvlak te creëren voor strengere wetgeving vooraleer ze in voege te laten gaan. Doe dat door met jongeren in gesprek te gaan en rekening te houden met hun bezorgdheden.

pg. 23

Situering

Met uitzondering van België, Denemarken, Duitsland, Malta en Luxemburg ligt de leeftijdsgrens voor de verkoop van alcohol in alle Europese landen op 18 jaar of hoger. Dat heeft alles (of toch op zijn minst veel) te maken met hoe de laatste jaren wetenschappelijk onderzoek meer en meer wijst op de risico's van alcohol voor jongeren¹. Het gaat dan onder andere over een verhoogd risico op een groot aantal ziektes, zoals verschillende kankers, leverziekten, infectieziekten en overgewicht. Voor jongeren zijn de gevolgen van alcohol vaak nog groter, zowel op korte als lange termijn. Zo zullen jongeren feller reageren op eenzelfde hoeveelheid alcohol als volwassenen. Ook zijn de hersenen van jongeren nog volop in ontwikkeling, waardoor ze gevoeliger zijn voor de gevolgen van alcohol.²

Ook in ons land komt het debat over de leeftijdsgrens voor alcohol om de zoveel jaar terug op de voorgrond, voornamelijk zonder consensus. In 2008, 2009 en 2011 schreef de Vlaamse Jeugdraad al meerdere adviezen over jongeren en alcohol, onder andere naar aanleiding van het toenmalige wetgevend initiatief om de leeftijdsgrens voor de verkoop van sterke drank op 18 jaar te leggen (ingevoerd in 2010).³ Hoog tijd, met andere woorden, om jongeren in de huidige maatschappelijke context nog eens te bevragen over hun standpunten over alcohol en die naast zowel de wetenschappelijke onderzoeken als beleidsstandpunten te leggen.

In het voorjaar van 2025 organiseerden we daarom een bevraging bij jongeren, met maar liefst 1.653 respondenten tussen 11 en 30 jaar. Die resultaten waren vervolgens de basis voor verschillende diepgravende gesprekken met vrijwilligers op een activiteit van KSA. In het advies zul je geanonimiseerde quotes uit die gesprekken terugvinden. Voor de onderbouwing van de aanbevelingen in dit advies hebben we verder ook geput uit de bevindingen van de leerlingenbevraging van de VAD⁴ en de enquête 'Alcohol-Vrij?' van de Vlaamse Vereniging van Studenten⁵.

De resultaten van onze bevraging, in samenspraak met jongeren, experts als het VAD en medewerkers van verschillende cgg's (centra voor geestelijke gezondheid), en jeugdwerkorganisaties hebben geleid tot onderstaand advies. Het advies is besproken op de Commissie Jeugdwerk, in nauw overleg met het overlegplatform Drugs in Beweging en de VAD, en de adviesraad van de Vlaamse Jeugdraad. Daarbij hebben we een aantal van onze eerdere standpunten geüpdatet, en andere dan weer bevestigd. In alles houden we rekening met de grote verscheidenheid in meningen en nuances die via de bevraging naar voren kwamen.

¹ FRA, 2026, [Purchasing and consuming alcohol](#).

² VAD, 2016, [Dossier Alcohol](#).

³ De adviezen hadden o.a. betrekking op de verkoop van alcohol, (het omgaan met) alcohol in het verkeer en het toenmalige Vlaams Actieplan Tabak, Alcohol en Drugs 2009-2015.

⁴ VAD, 2025, [VAD-leerlingenbevraging in het kader van een drugbeleid op school](#)

⁵ Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS), 2025, [Alcohol-vrij?](#)

Ons traject

Voor dit advies inventariseerden we eerst en vooral de bestaande belangrijkste onderzoeken naar alcoholgebruik bij de Vlaamse bevolking en specifiek jongeren, met dank aan het Vlaams expertisecentrum voor Alcohol en andere Drugs (VAD).

Uit de gezondheidsenquêtes van Sciensano uit 2018⁶ en 2023-2024⁷ blijkt dat het alcoholgebruik bij volwassenen hoog is, maar dat de meeste parameters in dalende lijn zitten. Het problematische drankgebruik bij volwassenen zit wel in stijgende lijn. Uit de leerlingenbevraging en de studentenbevraging van de VAD blijkt dat er bij leerlingen en studenten een dalende trend is in alcoholgebruik⁸. Zo ging het alcoholgebruik bij scholieren tussen 2001 en 2021 van 73% naar 49% en bij studenten in dezelfde periode van 94% naar 85%. En ook het regelmatige gebruik (minimaal één keer per week) daalde bij scholieren van 29% naar 14%⁹. Tussen 2018 en 2024 bleef het bingedrinken relatief stabiel¹⁰. Uit het meest recente rapport 'In hogere sferen' (2026) blijkt dat het alcoholgebruik een dalende trend blijft kennen. Maar het risicovolle drinkpatroon stijgt weer tot net onder het niveau van 2017¹¹.

Hoe volwassenen tegenover alcoholbeleidsmaatregelen staan werd bevraagd¹²:

- 78% is voorstander van het optrekken van de minimumleeftijd naar 18 jaar.
- 47% is voorstander van een verbod op alcoholreclame.
- 65% is voorstander van een verbod op verkoop aan tankstations.
- 56% is voorstander van het beperken van plaatsen waar alcohol gekocht kan worden.
- 64% is voorstander van de verlaging van het maximaal toegestane BAC-gehalte (de wettelijke bloedalcoholconcentratie) voor bestuurders van auto's, motoren of (lichte) vrachtwagens.
- 57% is voorstander van het verplicht vermelden van de risico's van alcoholgebruik op de verpakkingen.

Maar hoe jongeren naar die maatregelen keken, was onbekend. Om die reden deden we een online bevraging die 1.653 keer werd ingevuld. De bevraging werd verspreid via de kanalen van de Vlaamse Jeugdraad en is bijgevolg geen wetenschappelijk onderzoek dat representativiteit garandeert, maar kan wel een indicatie geven van hoe jongeren kijken naar alcohol en de daarbij horende beleidsmaatregelen.

Concreet bevroegen we bij de respondenten hoe ze stonden tegenover alcoholbeleidsmaatregelen, zoals een alcohollimiet in het verkeer, reclame voor alcohol of een leeftijdsgrens. Daarnaast vroegen we informatie over de respondenten op, zoals geslacht, leeftijd en studierichting, om te kunnen achterhalen of hier correlaties waren.

Over het optrekken van de alcohollimiet van 16 naar 18 jaar zijn de respondenten van de bevraging verdeeld. 49,5% van de respondenten vindt het een slecht of heel slecht idee. De weerstand bij jongens is groter dan bij meisjes, respectievelijk 60% en 35%. Ook zien we een duidelijk verband met de woonplaats: jongeren op het platteland hebben een veel grotere weerstand tegen een verhoging dan jongeren die in steden wonen. Dat sluit aan bij de bevindingen van de KLJ, die in hun Plattelandsonderzoek van 2023¹³ ook vaststelde dat jongeren op het platteland meer drinken dan jongeren in steden. Niet geheel onverwacht zijn er ook grote verschillen per leeftijd. Bij jongeren die de leeftijd van 18 jaar al bereikt hebben is er veel minder weerstand tegenover een verhoging van de alcohollimiet dan bij minderjarigen. Het feit dat de helft van de respondenten aangeeft voorstander te zijn om de huidige situatie te verstrengen, toont voor ons dat er draagvlak bestaat bij jongeren voor een leeftijdsverhoging.

⁶ Gisle, L., Demarest, S., Drieskens, S., 2018, [Gezondheidsenquête 2018: Gebruik van alcohol](#).

⁷ Gisle, L., Van Der Heyden, J., Janssens, M., 2025, [Gezondheidsenquête 2023-2024](#).

⁸ VAD, 2021, [Studentenbevraging](#)

⁹ VAD, 2022, [Uitgaansonderzoek](#)

¹⁰ Gisle, L., Van Der Heyden, J., Janssens, M., 2025, Gezondheidsenquête 2023-2024.

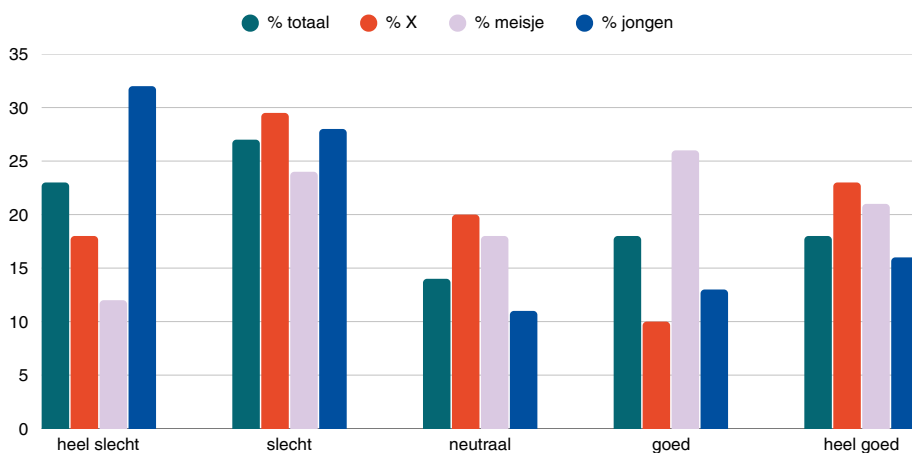
¹¹ VAD, 2026, [In hogere sferen? Volume 6](#).

¹² VAD, 2025, [Factsheet alcohol](#).

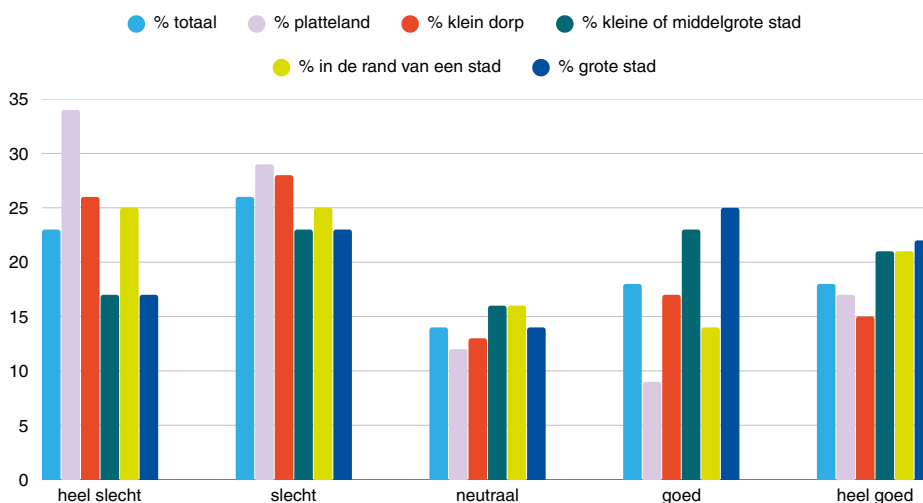
¹³ KLJ, 2023, [Plattelandsonderzoek 2023](#).

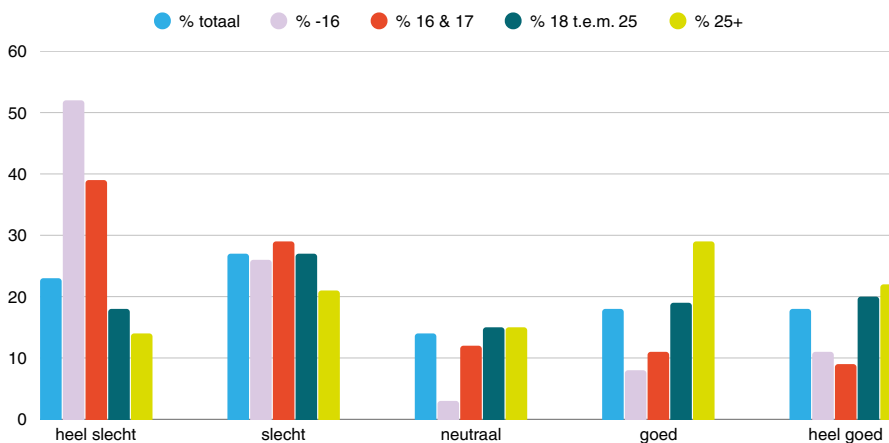
Je mag vanaf 16 jaar bier en wijn drinken, vanaf 18 jaar sterke drank (zoals gin, vodka en jenever). Wat vind jij ervan als alle alcohol pas mag vanaf 18 jaar?

Je mag vanaf 16 jaar bier en wijn drinken, vanaf 18 jaar sterke drank (zoals gin, vodka en jenever). Wat vind jij ervan als alle alcohol pas mag vanaf 18 jaar?

Je mag vanaf 16 jaar bier en wijn drinken, vanaf 18 jaar sterke drank (zoals gin, vodka en jenever). Wat vind jij ervan als alle alcohol pas mag vanaf 18 jaar?

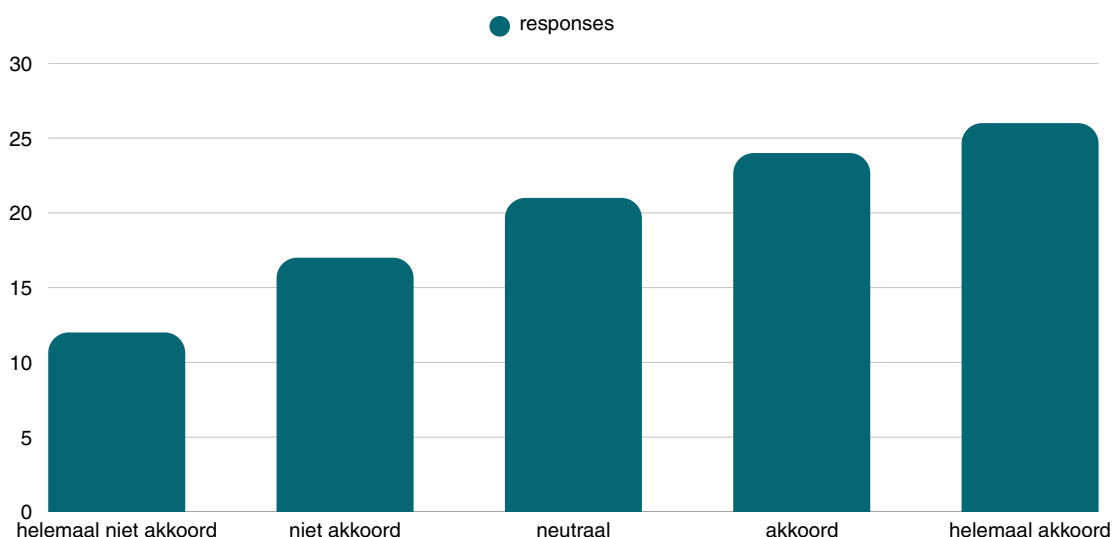
72% van de respondenten is van mening dat er strengere regels moeten zijn voor sterke drank dan voor andere alcoholische dranken. Dat kwam ook terug in de gesprekken die we voerden met jongeren.

“In onze jeugdbeweging laten we geen sterke drank toe. Bier en wijn nemen we wel mee op kamp.”
– Leider A, jeugdbeweging

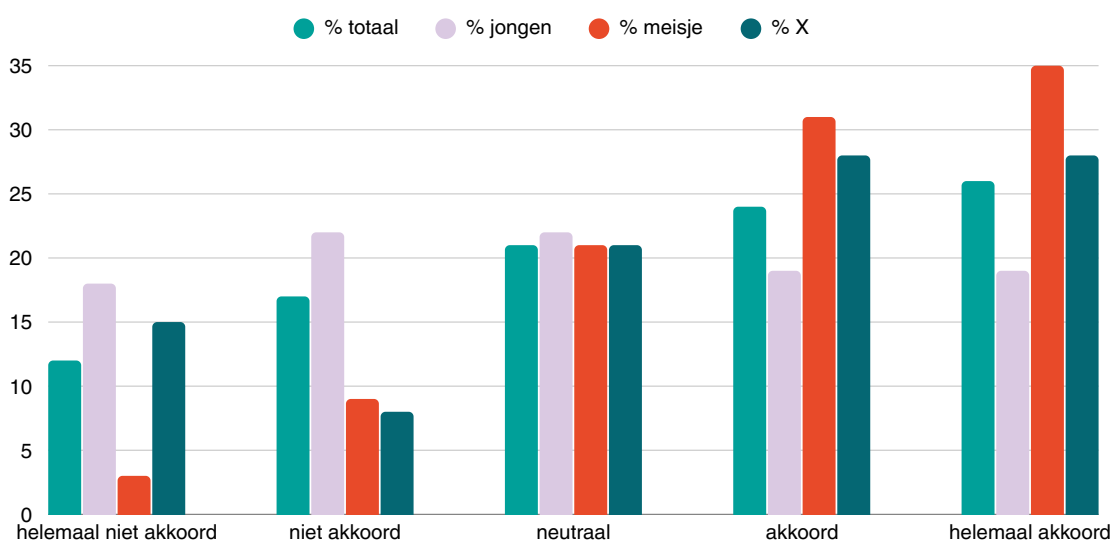
Wanneer we kijken naar het draagvlak voor andere alcoholbeleidsmaatregelen zien we dat de helft van de jongeren helemaal akkoord of akkoord gaat met een verbod op reclame voor alcohol. 21% staat er neutraal tegenover. Voor een verbod op alcoholverkoop in tankstations is er zelfs nog meer animo, met 59% die helemaal akkoord of akkoord gaat en 20% die er neutraal tegenover staat. Ook komt er uit de bevraging dat jongeren vinden dat er geen alcohol mag worden verkocht in drankautomaten en ziekenhuizen. 53% van de ondervraagden vindt dat het maximale toegestane promillage in het bloed strenger moet worden dan de 0,5 promille die nu is toegestaan.

Stel dat reclame voor alcohol verboden zou worden. Wat vind jij daarvan?

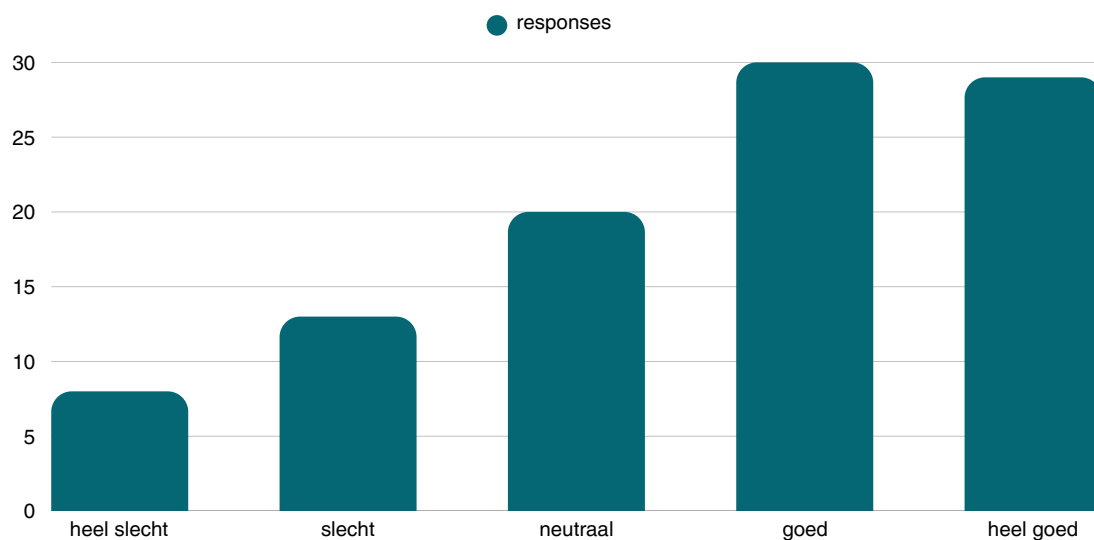

Stel dat reclame voor alcohol verboden zou worden. Wat vind jij daarvan?

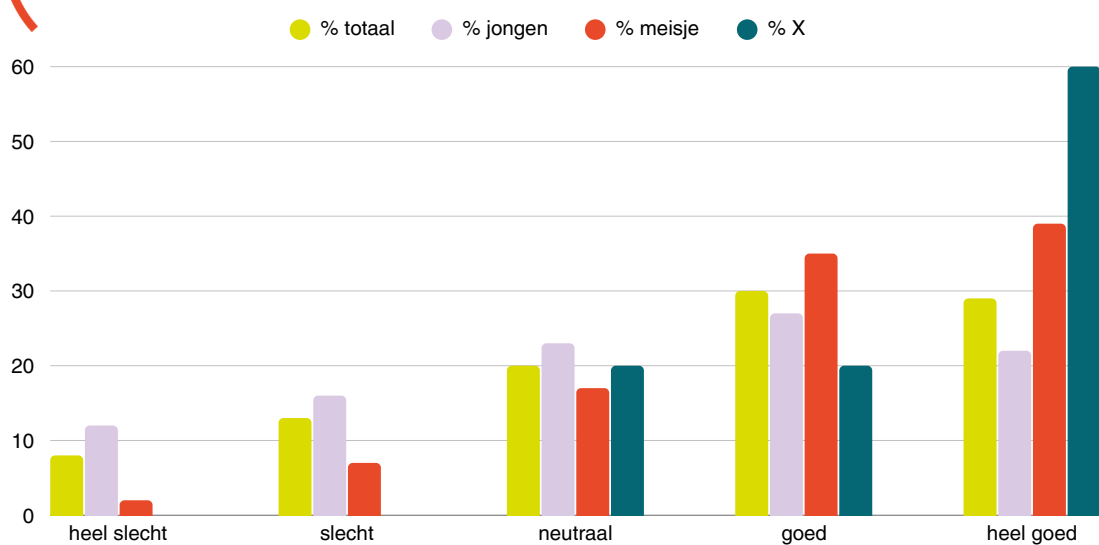

Wat vind je van een verbod op de verkoop van alcohol in tankstations?

In %

Wat vind je van een verbod op verkoop van alcohol in tankstations?

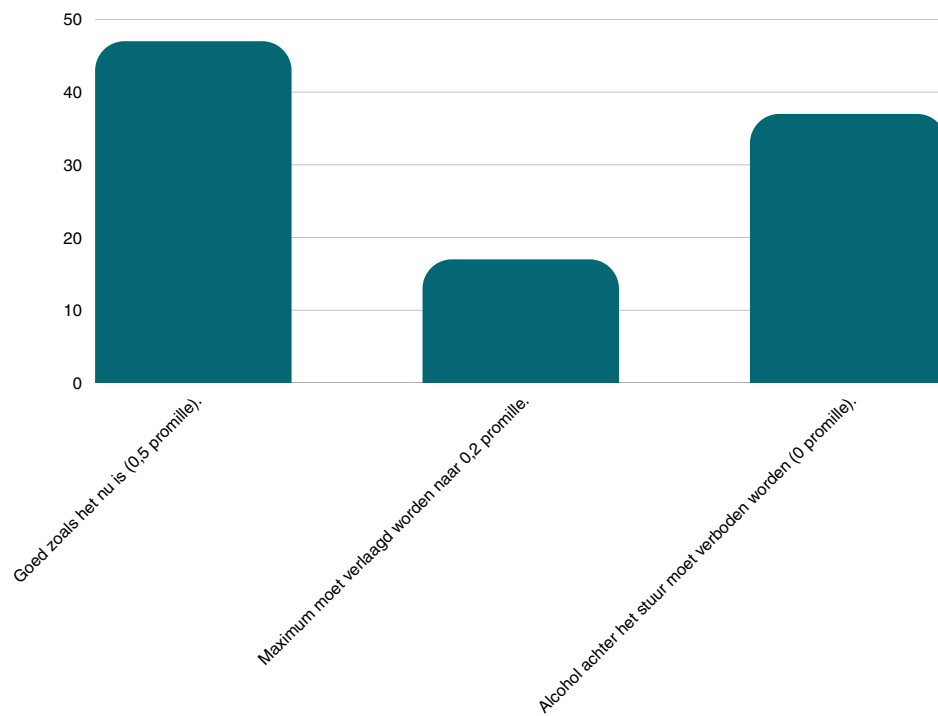

Vandaag mag je maximaal 0,5 promille alcohol in je bloed hebben als je nog wilt rijden (ongeveer 2 glazen). Wat vind jij daarvan?

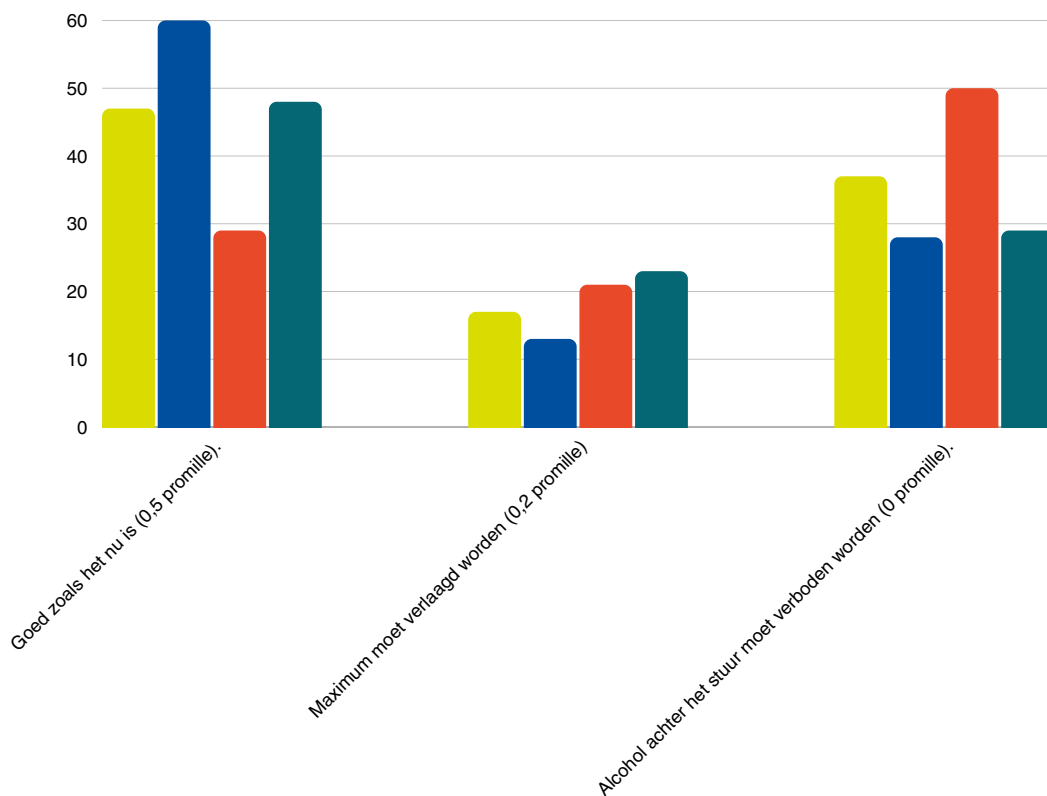
In %

● responses

Vandaag mag je maximum 0,5 promille alcohol in je bloed hebben als je nog wil rijden (ongeveer 2 glazen). Wat vind jij hiervan?

● % totaal ● % jongen ● % meisje ● % X

Ook de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) deed in 2025 een bevraging bij haar doelgroep. Zij bevroegen iets meer dan duizend studenten. Ook toen ging het om een niet-representatieve bevraging, niet om een wetenschappelijk onderzoek. Uit hun bevraging komt onder andere naar voren dat drie op de tien respondenten al eens onder druk alcohol hebben gedronken. Het gaat dan zowel over groepsdruk, het niet aanwezig zijn van alcoholvrije alternatieven of omdat alcoholische dranken gratis werden aangeboden en niet-alcoholische dranken betalend waren. Bovendien ligt het percentage respondenten dat aangeeft dat ze te maken hebben gekregen met sobershamen nog hoger. VVS doet ook enkele beleidsvoorstellen waarvan we sommige later in dit advies herhalen¹⁴.

We gingen ook in gesprek met diverse jeugdwerkorganisaties om hun visie op en ervaringen met alcohol mee te kunnen nemen. Ook tijdens het overleg van het platform Drugs in Beweging (een overleg tussen jeugdbewegingen, Formaat en medewerkers van geestelijkegezondheidscentra) werden de standpunten in dit advies besproken. Die input was essentieel om de standpunten in dit advies mee vorm te geven.

¹⁴ VVS, 2025, Alcohol-Vrij?

In dit advies focussen we eerst op alternatieven voor alcohol, daarna hebben we het over maatregelen die focussen op zichtbaarheid van alcohol en eindigen doen we met ‘de olifant in de kamer’: de leeftijdsgrens. Over de leeftijdsgrens zullen we geen eenduidig advies geven, omdat we uit onze bevraging en gesprekken geen doorslaggevende consensus konden ontwaren. Het is dus aan de politici om hierin een doordachte keuze te maken, en om – onafhankelijk van wat die keuze dan is – sowieso rekening te houden met de volgende adviespunten die we voorstellen. Een rode draad in alles wat we zullen bespreken is dat politici het draagvlak voor hun maatregelen (waaronder een eventuele verhoging van de leeftijdsgrens) zo groot mogelijk moeten maken. Het advies moet dus ook op die manier gelezen worden.

1. Zet in op alternatieven

Voorzie als horecazaak, evenement, festival, jeugdwerking of studentenvereniging voldoende alcoholvrije alternatieven en zorg altijd voor gratis kraantjeswater om de keuze voor alcoholvrij evident te maken.

De overheid moet de beschikbaarheid van gratis kraantjeswater garanderen.

Om jongeren minder alcohol te laten consumeren, is het allereerst cruciaal voldoende alternatieven te voorzien en die alternatieven aantrekkelijker te maken dan de alcoholische opties. Het klinkt als een open deur intrappen, maar als er geen alternatief voorhanden is, zal er nu eenmaal sneller alcohol gedronken worden. Uit de bevraging Alcohol-Vrij? van VVS leren we dat studenten geregeld alcohol consumeren omdat er geen alternatieven beschikbaar zijn. Ook kraantjeswater aanbieden is niet altijd een evidentie. In heel wat van onze buurlanden is het standaard dat je op café of restaurant gratis kraantjeswater kunt krijgen. Het jeugdwerk geeft hier al het goede voorbeeld. Zo roept Formaat samen met de VAD hun leden op om een ‘ATTENT jeugdhuis’ te worden en onder andere gratis kraantjeswater aan te bieden¹⁵. De overheid zou moeten inzetten op een beleid waar gratis kraantjeswater overal beschikbaar wordt. Want gratis water aanbieden zal een positief effect hebben op het alcoholgebruik van jongeren.

¹⁵ Formaat, 2025, [ATTENT](#).

Zorg ervoor dat alcoholvrije dranken altijd goedkoper zijn dan de alcoholische opties. Gebruik daarvoor een aangepast, lager btw-tarief.

De eenvoudigste manier om de alcoholvrije optie aantrekkelijk te maken, is door de prijs interessant te maken. Uit de bevraging van VVS blijkt dat studenten soms gaan voor de alcoholische optie omdat die gratis of goedkoper wordt aangeboden. We kunnen die jongeren eenvoudig nudgen richting alcoholvrije alternatieven door te zorgen voor een voldoende groot prijsverschil. Een aangepast btw-tarief lijkt ons een logische keuze om de prijzen te sturen.

Zet op Europees niveau in op duidelijke en uniforme regelgeving voor alcoholvrije dranken.

De VAD kaart terecht aan dat er vaak verwarring ontstaat over het alcoholpercentage in alcoholvrije alternatieven. Een alcoholvrij bier mag maximaal 0,5% alcohol bevatten, maar alcoholvrije wijnen mogen dan weer 1,2% alcohol bevatten. En in onze buurlanden zijn de regels nog anders, zo ligt de grens in Nederland op 1,2% alcohol. Het lijkt ons logisch dat er een algemene Europese afspraak komt die de grens voor alcoholvrije alternatieven vastlegt op 0,1% alcohol. Hetzelfde issue doet zich voor bij de categorie 'laagalcoholische dranken'; ook die terminologie is misleidend en er ontbreekt duidelijke regelgeving.

2. Uit het oog, uit het hart

Installeer een verbod op reclame voor alcohol, naar analogie met het advertentiebeleid rond tabak. Vandaag is er al specifieke regelgeving van toepassing op alcoholreclame. In het convenant over reclame en marketing voor alcoholhoudende dranken van de Raad voor Reclame worden door de sector zelf een aantal regels afgesproken¹⁶. Het gaat dan zowel over regelgeving over de inhoud van de reclame als over waar en wanneer die getoond mag worden. Een groot deel van de regelgeving is specifiek gericht op minderjarigen. Denk aan de regels waarbij jongeren jonger dan 25 niet uitgebeeld mogen worden in reclame of het verbod op reclamesamenwerkingen met influencers die populair zijn bij jongeren.

In onze bevraging werd gepeild naar hoe jongeren staan tegenover een verbod op reclame voor alcoholische dranken. De helft van respondenten kon zich vinden in die maatregel. Slechts 28% zag de maatregel niet zitten en de overige respondenten stonden neutraal tegenover de maatregel. In een marktonderzoek naar aanleiding van Tournée Minerale uit 2023 stond 47% van de volwassen respondenten achter een verbod op alcoholreclame.

Wij zijn ervan overtuigd dat het verdwijnen van reclame voor alcoholische dranken een effect zal hebben op de alcoholconsumptie. We pleiten dan ook voor een helder algemeen verbod en niet een hele reeks van regels die alsnog ruimte creëren om onder bepaalde voorwaarden reclame te maken. Een van de manieren die alcoholproducenten hanteren om de regels te omzeilen is door reclame te maken voor hun alcoholvrije alternatieven. Het mag in de reclame dan wel over alcoholvrije alternatieven gaan, ook de alcoholische varianten ‘winnen’ daarbij, omdat de reclame aan het hoofdmerk gekoppeld blijft.

[1] Raad voor Reclame, 2024, Convenant inzake reclame voor en marketing van alcoholhoudende dranken.

[ML1]Ik krijg de link niet open

“Via marketing voor alcoholvrije varianten van hun merken met alcohol, kan de alcoholindustrie de regelgeving omzeilen en ook minderjarigen bereiken. Herhaaldelijke blootstelling aan een merk verhoogt immers de bekendheid met het merk.”

– Katleen Peleman (directeur VAD)

We zijn dan ook tevreden dat in maart van dit jaar de federale regering het licht op groen heeft gezet om de regelgeving voor alcoholreclame te verstrengen. Er is sprake dat alcoholreclame die zich hoofdzakelijk richt op minderjarigen verboden wordt, gratis alcohol aanbieden als promoactie verboden wordt en de slogan ‘Alcohol schaadt de gezondheid’ voortaan verplicht zal zijn bij alle alcoholreclame¹⁷.

Pas de slogan bij alcoholreclames aan naar ‘Alcohol schaadt de gezondheid’.

Een van de afspraken opgenomen in het convenant van de Raad voor Reclame is dat reclame voor alcoholische dranken vergezeld moet gaan met de slogan ‘Alcoholmisbruik schaadt de gezondheid’, vroeger nog: ‘Ons vakmanschap drink je met verstand’. Onder andere de VAD liet zich kritisch uit over die nieuwe slogan, omdat hij focust op alcoholmisbruik, waardoor maar weinig mensen zich ermee zullen identificeren. Bovendien is er wetenschappelijke consensus dat álle alcoholgebruik de gezondheid schaadt¹⁸. Het lijkt ons dan ook logisch dat de sector de slogan moet aanpassen naar ‘Alcoholgebruik schaadt de gezondheid’, naar analogie van de slogan bij tabaksreclame. We zijn dan ook tevreden dat de federale regering werkt aan het verplichten van de slogan ‘Alcohol schaadt de gezondheid’.

¹⁶ Raad voor Reclame, 2024, [Convenant inzake reclame voor en marketing van alcoholhoudende dranken](#).

¹⁷ Vandenbroucke, F., 2026, [Sterkere bescherming van minderjarigen bij nieuwe regels alcoholreclame](#).

¹⁸ The U.S. Surgeon General's Advisory, 2025, [Alcohol and Cancer Risk](#).

Ga voor een verbod op de verkoop van alcoholische dranken in tankstations en ziekenhuizen zonder de uitzonderingen die de wetgever vandaag voorziet.

Een andere vraag die we stelden in onze bevraging is waar jongeren vinden dat er alcohol verkocht mag worden. 61% van de jongeren is van mening dat alcohol niet verkocht mag worden in tankstations, slechts 19% denkt dat dat wel moet kunnen. Vandaag is er een verbod om alcohol te verkopen in tankstations tussen 22.00 en 7.00 uur en er is een uitzondering voor wegrestaurants waar er consumptie ter plaatse mogelijk is. Geen van die uitzonderingen houdt volgens ons steek. Alcohol heeft op elk tijdstip dezelfde negatieve effecten, of dat nu 's nachts of overdag is. De uitzondering voor het ter plaatse mogen consumeren in wegrestaurants is al helemaal bizar, omdat zo goed als alle consumenten van een wegrestaurant na hun restaurantbezoek opnieuw de wagen instappen.

Voor een verbod op alcoholverkoop in ziekenhuizen was er een nog grotere consensus bij onze respondenten. Bijna 80% van de respondenten geeft aan dat ze vinden dat er geen alcohol in ziekenhuizen verkocht mag worden. Ook hier geldt vandaag al een verbod, maar net als bij de tankstations gelden er bizarre uitzonderingen. In een ziekenhuis mag er alcohol verkocht worden als het ter plaatse geconsumeerd wordt en als het niet gekoeld is. Recent bleek uit het VTM-programma 'Ze zeggen dat' dat het nog veel te eenvoudig is om alcohol te kopen in een ziekenhuis. Wij vragen een duidelijk algemeen verbod op alcoholverkoop in ziekenhuizen.

Ook voor een verbod op de verkoop van alcohol in drankautomaten is er in onze bevraging animo, met 72% van de respondenten die aangeeft dat ze het bestaande verbod een goede maatregel vinden. In 2024 werd de alcoholverkoop in automaten verboden, maar uit cijfers van de FOD Volksgezondheid blijkt dat één op de vier drankautomaten nog alcohol verkoopt (2025)¹⁹. Voldoende controle blijft dus cruciaal.

Werk als bedrijf, lokaal bestuur of vereniging een strategie uit over hoe je omgaat met alcoholreclame en sponsoring.

In afwachting van striktere regels opgelegd door de overheid kun je er als bedrijf, vereniging of lokaal bestuur zelf voor kiezen om geen alcoholreclame toe te staan. Je kunt ervoor kiezen om geen alcoholreclame te tonen in de kantine van je sportclub of de instuifruimte van je jeugdhuis. Ook kun je er bewust voor kiezen om voor je evenementen geen sponsorcontracten aan te gaan met alcoholproducenten²⁰.

¹⁹ HLN, 14 augustus 2025, '[Een op de vier drankautomaten verkoopt nog alcohol](#)'.

²⁰ VAD, 2026, '[Lokaal alcoholreclame en -sponsoring beperken](#)'.

3. Preventie

De Vlaamse Jeugdraad pleit er al langer voor om actief in te zetten op preventie rond alcohol. In het advies 'Jongeren en alcohol' uit 2008 voerden we daar al een pleidooi voor.

Zet in op preventie rond alcohol en voorzie handvatten voor leerkrachten, ouders, welzijnswerkers en jeugdwerkers.

De leeftijdsgrens voor alcohol optrekken zal een positief effect hebben op het effectieve alcoholgebruik onder jongeren, maar een alcoholbeleid dat alleen een regel invoert die het culpabiliseert is gemakzuchtig. Je problematiseert daarmee alleen, werkt alleen restrictief en niet preventief.

We weten dat de meeste jongeren wetten respecteren en een aanpassing van de alcohollimiet dan ook zullen respecteren. Maar het zou naïef zijn om te denken dat iedereen een aanpassing van de regelgeving zal respecteren. Ongeacht de leeftijdsgrens zullen jongeren blijven experimenteren.

Als je de leeftijd verhoogt naar 18 zal er nog steeds gedronken worden, al denk ik wel dat een groot deel van de jongeren zich wel aan de regels zal houden

– Leider B, jeugdbeweging

Waar beperkingen op de alcoholconsumptie voor jongeren ook toe kunnen leiden, is dat sommige jongeren meer in het geniep zullen drinken en er een (groter) taboe zal zijn om met ouders, leerkrachten, welzijnswerkers en jeugdwerkers in gesprek te gaan over hun alcoholgebruik. Dat moeten we te allen tijde vermijden. Of er een taboe bestaat over alcohol hangt uiteraard niet alleen af van de wetgeving, maar vooral van de sociale norm. Ongeacht welke maatregelen er genomen worden om alcoholgebruik bij jongeren te verbieden of af te raden, moeten we er altijd voor zorgen dat er voor jongeren openheid bestaat om in gesprek te gaan over alcohol en zal er altijd nood zijn aan sterke preventie.

Zorg ervoor dat er in het onderwijs voldoende tijd wordt vrijgemaakt om met jongeren in gesprek te gaan over alcohol. Het moet dan zowel gaan over de effecten, maar ook over hoe jongeren dat in hun eigen leefwereld beleven. Hoe ga je om met sobershaming of groepsdruk? Ook welzijnswerkers, jeugdwerkers en ouders moeten over voldoende handvatten beschikken om met jongeren in gesprek te blijven gaan over alcoholgebruik. Want jongeren bewust maken en hen laten reflecteren over hun eigen alcoholgebruik zal een impact hebben op hun alcoholgebruik tijdens hun volledige leven. Ook Hanna van Roozendaal wijst in haar doctoraatsonderzoek op de positieve effecten van alcoholpreventie op school²¹. Ze geeft het belang van preventie dan ook mee als een van haar aanbevelingen.

Ook is het belangrijk om actief in te zetten op verbinding en sociale ruimte. Sterke sociale netwerken, vriendschappen, ontmoetingsplekken en vrije tijd zijn bewezen beschermende factoren tegen verslaving. Zorg daarom dat jongeren:

- voldoende veilige en toegankelijke plekken hebben om elkaar te ontmoeten;
- ruimte krijgen om jong te zijn, zichzelf te ontplooiën en te groeien;
- vertrouwen en verbondenheid kunnen ervaren in hun omgeving.

De publieke ruimte moet een plek zijn waar jongeren welkom zijn én gezien worden²².

Ook volwassenen hebben een cruciale rol te spelen bij het alcoholgebruik van jongeren.

Heel wat maatregelen zijn erop gericht om alcohol uit het zicht van kinderen en jongeren te houden, want zien drinken doet drinken. Denk maar aan de afspraken rond reclame voor alcoholische dranken die niet specifiek gericht mag zijn naar kinderen en jongeren. Bij tabak gaat men vanuit een soortgelijke redenering nog een stuk verder. Op plekken waar veel kinderen komen, zoals scholen en speelplekken, mag niet gerookt worden.

De vergelijking gaat niet helemaal op, omdat omstaanders passief meeroken, wat niet het geval is bij alcoholconsumptie. Maar alcohol drinken in de buurt van kinderen en jongeren is doodnormaal en wordt maatschappelijk niet veroordeeld. Nochtans draagt dat juist bij aan de normalisering van alcohol in het wereldbeeld van kinderen en jongeren. Jongeren kijken naar volwassenen, niet via woorden, maar via gedrag. Van volwassenen verwachten we dan ook dat ze niet te veel, niet routinematig, niet altijd en overal en zeker niet in ongepaste situaties drinken.

Ook het Departement Zorg nam de voorbeeldfunctie van ouders en opvoeders op als een van de acties in het rapport Gezondheidsdoelstelling 'gezonde generatie' 2026-2035²³. Want het goede voorbeeld geven werkt. Nochtans blijkt uit de cijfers die we kregen van VAD dat volwassenen juist een problematischere relatie hebben met alcohol dan jongeren.

Preventie stopt natuurlijk niet bij minderjarigen. Het is cruciaal om preventie rond alcohol ook te richten op jongvolwassenen. Ook hun hersens zijn nog in ontwikkeling, waardoor de impact van alcohol op hen groter is. Bij het maken van beleid mogen we die doelgroep dus niet vergeten.

²¹ Van Roozendaal, H., 2025, [From Awareness to Action The prevention of alcohol misuse in Belgian youth.](#)

²² Bruce, A., 2010, [The Globalisation of Addiction: a Study in Poverty of the Spirit.](#)

²³ Departement Zorg, 2025, [Gezondheidsdoelstelling Gezonde Generatie 2026-2035.](#)

Er bestaat een correlatie tussen armoede, misbruik en uitsluiting, en alcoholmisbruik. Door die zaken aan te pakken, kunnen we alcoholmisbruik aanpakken.

Onderzoek toont aan dat armoede een van de sterkste voorspellers is van verslavingsrisico. Want wie opgroeit in kwetsbare omstandigheden draagt een veel zwaarder risico op problematisch gebruik. Als we armoede aanpakken, pakken we dus onrechtstreeks ook alcoholmisbruik aan.

Ook is er evenzeer overtuigend bewijs dat alle vormen van misbruik en traumatische ervaringen een enorme impact hebben op het mentale welzijn én op de kans op verslaving. En ook uitsluiting (discriminatie, pesten, sociale isolatie of structurele barrières) verhoogt het risico op middelengebruik²⁴.

Dat is niet verwonderlijk, want we weten van het MMM-model (mens-middel-milieu) dat problematisch alcoholgebruik niet alleen het gevolg is van het product. Of een persoon alcohol gebruikt, hangt ok af van persoonlijke kenmerken (mens) en de omgeving (milieu)²⁵.

²⁴ Pickard, H. & Ahmed, H., 2019, The Routledge Handbook of Philosophy and Science of Addiction.

²⁵ VAD, 2018, [Over de invloed van mens, middel en milieu \(MMM\) op druggebruik en drugproblemen](#).

4. Alcohol in het verkeer

Uniformiseer het promillage voor alle bestuurders op 0,2 promille.

Hoger in dit advies benoemden we al dat we voorstander zijn van een totaalverbod op alcoholverkoop in tankstations. Niet zo'n absurd voorstel als je weet dat alcohol in het verkeer uiterst problematisch blijft. Uit de gedragsstudie van VIAS (2025) blijkt dat 1,4% van de bestuurders rondrijdt met te veel alcohol op en in het weekend liggen die cijfers vijf keer hoger²⁶. Het aandeel alcoholgerelateerde ongevallen wordt geschat op 25%²⁷.

In onze bevraging bevroegen we ook hoe jongeren staan tegenover striktere regels voor alcohol in het verkeer. 53% van de respondenten vindt dat de huidige regels rond alcohol in het verkeer niet streng genoeg zijn en geeft aan dat het toegestane promille alcohol verlaagd moet worden. 37% van de respondenten vindt zelfs dat er een nultolerantie moet zijn. Dat sluit naadloos aan op ons eerdere advieswerk rond alcohol in het verkeer, waarbij we ook toen al pleitten voor een verlaging van het maximaal toegelaten promille alcohol.

In 2024 deed Kamerlid Joris Vandenbroucke (Vooruit) een voorstel om nultolerantie in te voeren voor alcohol in het verkeer²⁸. Verkeersinstituut VIAS en tal van andere experts ondersteunden dat voorstel. Helaas vond het voorstel geen meerderheid in de Kamer. Zijn partijgenoot Oskar Seuntjens herhaalde het standpunt recent nogmaals. Ons lijkt het logisch om alle bestuurders eenzelfde limiet op te leggen. Het is niet logisch om professionele bestuurders een limiet van 0,2 promille op te leggen en particulieren een limiet van 0,5 promille. Als een limiet hoger dan 0,2 promille onverantwoord is voor professionelen, dan is die het ook voor particulieren.

Bestraf ervaren bestuurders even hard als beginnende bestuurders bij een alcoholovertreding.

Het toegelaten alcoholpercentage voor beginnende en ervaren bestuurders verschilt niet, maar de strafmaat wel. Dat wekt de suggestie dat alcohol consumeren in combinatie met rijden minder problematisch wordt als je meer rijervaring hebt. Dat is een fout signaal en het lijkt ons dan ook logisch om ervaren bestuurders even streng te bestraffen als beginnende bestuurders.

In sommige landen heeft men strengere regels op basis van leeftijd en ook in België wordt dat soms op tafel gelegd. We vinden dat een slechte maatregel, omdat het suggereert dat onder invloed rijden voor jongeren problematischer is dan voor ouderen. Onder invloed rijden moet ongeacht de leeftijd verboden zijn en de straffen mogen niet verschillen. De maatregel is helemaal absurd omdat de cijfers juist uitwijzen dat het ouderen zijn die vaker onder invloed rijden en dat steeds meer jongeren juist een voorbeeldfunctie opnemen. Dat blijkt ook uit de focusgesprekken die KLJ afnam in het kader van zijn Plattelandsonderzoek. De deelnemers van de focusgroepen gaven aan dat rijden onder invloed not done is.

²⁶ VIAS Institute, 2025, [Bestuurders vaker onder invloed bij korte trajecten](#).

²⁷ VIAS institute, 2024, [Rijden onder invloed van alcohol](#).

²⁸ Vandenbroucke Joris, 2024, [Wetsvoorstel tot wijziging van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968 teneinde een nultolerantie voor alcohol in het verkeer in te voeren](#).

Investeer in sterk openbaar vervoer dat ook 's nachts actief is, zodat jongeren die uitgaan veilig thuiskomen.

In ons vroegere advieswerk riepen we onder andere op om ervoor te zorgen dat jongeren die uitgaan op een veilige manier thuiskomen, ook als ze iets gedronken hebben. Dat blijft uiteraard een uiterst effectieve en belangrijke oplossing: juist door openbaar vervoer aan te bieden dat in het weekend ook 's nachts rijdt, wordt de keuze voor het openbaar vervoer een evidentie. We kijken naar de Vlaamse overheid om het aanbod nachttreinen en bussen te versterken. Maar ook lokale overheden kunnen hun steentje bijdragen door bij evenementen speciale busdiensten in te leggen. Helaas zien we dat op zowel federaal, als Vlaams, als lokaal niveau minder geïnvesteerd wordt in openbaar vervoer. Bijvoorbeeld in Hasselt werden jarenlang feestbussen ingezet, maar het stadsbestuur besliste om die niet meer op te nemen in de meerjarenplanning²⁹.

²⁹ VRT NWS, 11 februari 2026, [Feestbus tussen Hasselt en Diepenbeek verdwijnt voorlopig: "We blijven zoeken naar oplossingen"](#).

5. De olifant in de kamer

Als je aan een jongere vraagt of die ooit verslaafd wil zijn, is het antwoord vanzelfsprekend: “Nee!” Dat geldt trouwens net zo goed voor volwassenen. Niemand groeit op met het plan om problematisch te gaan gebruiken of om een verslaving te ontwikkelen. Ook mensen die vandaag wél met een verslaving worstelen, hadden die bedoeling nooit.

Het valt ons op dat jongeren een grote bereidheid hebben om mee te werken aan maatregelen die verslavingsrisico's verkleinen. Ze denken actief mee, ze dromen zelfs van een samenleving die het beter doet op dat vlak. Uit onze bevraging blijkt dat een ruime meerderheid van de respondenten openstaat voor extra maatregelen, en misschien nog opmerkelijker: de helft van de respondenten is voorstander van strengere leeftijdsbeperkingen. Dat is niet vanzelfsprekend. Maatregelen voor anderen zijn vaak makkelijk te verdedigen, maar beperkingen voor jezelf invoeren vraagt moed. Dat maakt het engagement des te waardevoller.

We begonnen dit advies met de vaststelling dat België een van de weinige landen is waar jongeren al vanaf 16 jaar alcohol mogen consumeren. Op de vraag of de leeftijdsgrens opgetrokken zou moeten worden, kregen we geen eenduidig antwoord. Als Vlaamse Jeugdraad vinden we het belangrijk om de stem van jongeren in al hun diversiteit te blijven vertegenwoordigen. Daarom kiezen we op dit moment er niet voor ons expliciet voor of tegen een verstrenging van de leeftijdsgrens voor alcohol uit te spreken. Het is aan politici om daarover een weloverwogen beslissing te nemen. Wat die beslissing ook wordt: ze moet rekening houden met de aanbevelingen die wij in dit advies aanreiken.

Jongeren wijzen er terecht op dat alleen de legale leeftijd voor alcohol optrekken naar 18 jaar niet tot de gewenste resultaten zal leiden. Tegelijk is de wetenschap duidelijk: alcohol heeft aantoonbare, negatieve effecten op het zich ontwikkelende brein. Elk jaar dat jongeren later beginnen met drinken, maakt een positief verschil. We ondersteunen daarom elk beleid dat jongeren aanmoedigt om later te starten met alcoholgebruik.

Een verhoging van de legale leeftijd om alcohol te drinken naar 18 jaar is geen wonderoplossing. Ook met een aangepaste wetgeving zullen er minderjarigen zijn die alcohol blijven consumeren. Wat wel verandert, is dat ze dat vandaag vroeger in een meer vertrouwde familiale of jeugdwerkcontext kunnen doen. Bij een aangepaste wetgeving bestaat het risico dat jongeren vaker dan nu stiekem alcohol zullen consumeren, waarbij er geen controle is door volwassenen die op tijd op de rem kunnen gaan staan. Bovendien zal strengere wetgeving mogelijk het taboe om open over alcohol te kunnen praten met ouders, leerkrachten, hulpverleners en jeugdwerkers vergroten. Nochtans is open communicatie met jongeren cruciaal om aan preventie te kunnen doen.

Ik vind de jeugdbeweging de ideale plek om te experimenteren met alcohol, omdat er daar heel weinig is dat fout kan gaan en er altijd mensen rondom je zijn.

– Leider C, jeugdbeweging

Ik denk dat heel veel mensen in een vertrouwde context voor het eerst drinken, bijvoorbeeld in een jeugdbeweging. Ik betwijfel of een verstrenging echt gerespecteerd zal worden.

– Leider D, jeugdbeweging

Dat blijkt ook als we kijken naar Nederland. Daar werd in 2014 de minimumleeftijd om alcohol te consumeren opgetrokken van 16 naar 18 jaar. En wat blijkt? De hervorming heeft niet geleid tot een sterkere daling van het alcoholgebruik. De trend naar minder alcoholconsumptie bij jongeren was echter al ingezet sinds 2003. De verklaring voor die daling wordt gelegd bij maatschappelijke bewustwording over de gevaren van alcohol, strengere regels over alcoholmarketing en betere naleving van de regelgeving rond de verkoop van alcohol. Onderzoek in Amerikaanse, Canadese en Oostenrijkse contexten geven wel aan dat een hogere minimumleeftijd een effect heeft op de alcoholconsumptie. Wat we wel leren uit de Nederlandse case is dat een verhoging van de alcoholleeftijd een impact heeft op de normen en waarden rond alcohol. Zo zullen ouders door het aanpassen van regelgeving strenger zijn over het alcoholgebruik van hun kinderen³⁰.

³⁰ De Weerd, E., Van Kippersluis, H., Zhang, L., Roodbeen, R., 2024, Alcoholconsumptie jongeren niet extra afgenomen na verhoging minimumleeftijd.

Ga actief aan de slag om draagvlak te creëren voor strengere wetgeving vooraleer ze in voege te laten gaan. Doe dat door met jongeren in gesprek te gaan en rekening te houden met hun bezorgdheden.

Uit onze bevraging blijkt dat er momenteel een draagvlak bestaat bij onze respondenten om de wetgeving te verstrengen. Maar een aanzienlijk deel van de respondenten geeft aan sterk gekant te zijn tegen een eventuele verstrenging. Zonder voldoende draagvlak een maatregel invoeren leidt zelden tot de gewenste resultaten. Het is dan ook cruciaal om eerst te werken aan voldoende draagvlak bij de jeugd vooraleer de regelgeving te verstrengen. De maatregelen rond preventie, zichtbaarheid en alternatieven die hoger in dit advies beschreven staan kunnen al bijdragen aan een toename van het draagvlak. Maar in de zoektocht naar draagvlak moet je vooral in gesprek gaan met jongeren en rekening houden met hun bekommernissen.

Anderzijds is het wetenschappelijke bewijs over negatieve effecten van alcohol op jongeren ontegensprekelijk. Elk jaar dat ze later starten met alcohol te consumeren heeft een positief effect. We steunen dan ook een beleid dat erop gericht is om jongeren zo laat mogelijk te laten starten met alcoholconsumptie. We weten dat een hogere alcoholleeftijd daadwerkelijk kan helpen om de eerste drinkleeftijd op te schuiven. Daarom pleiten veel experts, onder wie Hanna van Roozendaal in haar recente doctoraat, voor een verhoging van de leeftijdsgrens. Maar zo'n maatregel werkt pas écht optimaal wanneer die is ingebed in een breder pakket van ondersteunende maatregelen. Daarom kan de Vlaamse Jeugdraad een aanpassing van de alcoholleeftijd alleen steunen op voorwaarde dat er voldoende flankerende maatregelen worden voorzien.

Een leeftijdsgrens kan nooit op zichzelf staan, ze moet deel uitmaken van een doordacht, inclusief en sociaal beleid dat jongeren effectief beschermt.

Om het effect van een verhoging van de toegestane leeftijd om alcohol te consumeren te maximaliseren is er nood aan draagvlak, dialoog en preventie. Wij kunnen een aanpassing van de alcoholleeftijd alleen steunen als er voldoende faciliterende maatregelen aan gekoppeld worden die tot doel hebben alcoholgebruik uit de taboesfeer te houden, jongeren te informeren en draagvlak te creëren voor het beleid. Ga dus eerst aan de slag met alle voorgaande adviezen om ervoor te zorgen dat een mogelijke aanpassing van de leeftijdslimiet zijn effect niet mist. De volgorde die gevolgd moet worden is voor ons zeer helder. Het beleid moet eerst op zoek naar draagvlak, pas dan kan de wetgeving wijzigen.

³⁰ De Weerd, E., Van Kippersluis, H., Zhang, L., Roodbeen, R., 2024, [Alcoholconsumptie jongeren niet extra afgenomen na verhoging minimumleeftijd](#).

www.vlaamsejeugdraad.be